

Journal of Early Childhood Health and Education

Winter 2024, Volume 4, Issue 4, 129-141

Predicting academic progress based on School Life Expectancy and enthusiasm for school with the mediation of academic self-concept in students

Zahra Nazizadeh^{1*}, Azam Sadat Seyed barghi¹

1. Master in Pycology, South Tehran branch, Valiasr branch , Islamic Azad Uuniversity, Tehran, Iran

ARTICLE INFORMATION

Article type

Original research

Pages: 129-141

Corresponding Author's Info

Email:

Parisbonjo@gmail.com

Article history:

Received: 2023-05-31

Revised: 2023-06-28

Accepted: 2023-10-01

Published online: 2023-10-03

Keywords:

hearing problems, storytelling through imagery, storytelling through pantomime, emotional dyslexia

ABSTRACT

Background and Aim: School Life Expectancy, enthusiasm for school and academic self-concept can affect the academic progress of students in different ways. Therefore, the aim of the present study was to predict academic progress based on hope for education and enthusiasm for school, with the mediating role of academic self-concept in elementary school. **Methods:** The research method was correlation and structural equation model. The statistical population of the research was elementary school boys in district 5 of Tehran in the academic year of 1401-1402. Among them, 240 male students were selected by multi-stage cluster sampling method according to Tabakenbek and Fidel (2001) who considered the minimum sample size to be 200 sufficient for modeling structural equations.. Students completed the questionnaires of Kharmai and Kameri's School Life Expectancy (2016), enthusiasm for school, Wang, Wilt and Eccles (2011) and Hisen Chen's School Self-Concept Inventory (2004); And the academic progress was determined based on the students' GPA of the previous semester. Data analysis was done in the form of path analysis with Imus24 software. **Results:** The results showed that the fit indices of the model are in the appropriate range, which indicates the appropriate fit of the research model to the data. The coefficient of the total path between School Life Expectancy and academic achievement is significant, as well as the coefficient of the total path between enthusiasm for school and academic achievement. School Life Expectancy and academic self-concept explain 25% of the variable of academic achievement, and passion for school and academic self-concept explain 19% of the variance of the variable of academic achievement. **Conclusion:** In order to improve the academic progress of students, it is possible to strengthen them. School Life Expectancy, enthusiasm for school, and academic self-concept by planning and applying measures and holding educational classes in school.

This work is published under CC BY-NC 4.0 licence. © 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Nazizadeh, Z., & barghi, A.S (2024). Predicting academic progress based on School Life Expectancy and enthusiasm for school with the mediation of academic self-concept in students. *JECHE*, 4 (4): 129-141.

زمستان ۱۴۰۲، دوره ۴، شماره ۴، صفحه‌های ۱۲۹-۱۴۱

پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه با میانجی‌گری خودپنداره تحصیلی در دانش‌آموزان

زهرا نازی‌زاده* و اعظم السادات سید برقی^۱

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: علمی- پژوهشی صفحات: ۱۲۹-۱۴۱ اطلاعات نویسنده مسئول ایمیل: Parisbonjo@gmail.com سابقه مقاله تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۳/۱۰ تاریخ اصلاح مقاله: ۱۴۰۲/۰۴/۰۷ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۲/۰۷/۰۹ تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۷/۱۱	<p>زمینه و هدف: امید به تحصیل، اشتیاق به مدرسه و خودپنداره تحصیلی می‌توانند به شیوه‌های گوناگون پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را تحت تاثیر قرار دهند. از این رو، هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه، با میانجی‌گری خودپنداره تحصیلی در دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی بود. روش پژوهش: روش پژوهش، همبستگی و از نوع مدل معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش دانش‌آموزان پسر دوره ابتدایی منطقه ۵ شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. که از بین آنها با توجه به دیدگاه تاباکنیک و فیدل (۲۰۰۱) که کمترین مقدار حجم نمونه برای مدلیابی معادلات ساختاری را ۲۰۰ نفر کافی دانسته‌اند، ۲۴۰ دانش‌آموز پسر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. دانش‌آموزان پرسشنامه‌های امید به تحصیل خرمایی و کمری (۱۳۹۶)، اشتیاق به مدرسه وانگ، ویلت و ایکلز (۲۰۱۱) و خودپنداره تحصیلی سین چن (۲۰۰۴) تکمیل کردند؛ و پیشرفت تحصیلی بر اساس معدل نیمسال قبل دانش‌آموزان نیز مشخص شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در قالب تحلیل مسیر با نرم‌افزار ایموس ۲۴ انجام شد. یافته‌ها: نتایج نشان دهنده این بود که شاخص‌های برازش مدل در محدوده مناسب قرار دارند که این بیانگر برازش مناسب مدل پژوهش بر داده‌ها است. ضریب مسیر کل بین امید به تحصیل و پیشرفت تحصیلی و همچنین ضریب مسیر کل بین اشتیاق به مدرسه و پیشرفت تحصیلی معنادار است. امید به تحصیل و خودپنداره تحصیلی ۲۵ درصد متغیر پیشرفت تحصیلی و اشتیاق به مدرسه و خودپنداره تحصیلی ۱۹ درصد از واریانس متغیر پیشرفت تحصیلی را تبیین می‌کنند. نتیجه‌گیری: برای بهبود پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌توان با برنامه‌ریزی‌ها و به‌کارگیری تدابیر و برگزاری کلاس‌های آموزشی در مدرسه میزان امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه و خودپنداره تحصیلی را در آنها تقویت نمود.</p>

این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

متعلق به نویسنده است.

شیوه استناد به این مقاله

نازی‌زاده، زهرا، و سید برقی، اعظم السادات. (۱۴۰۲). پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه با میانجی‌گری خودپنداره تحصیلی در دانش‌آموزان. فصلنامه سلامت و آموزش در اوان کودکی، ۴(۴): ۱۴۱-۱۲۹.

مقدمه

تجربه هرگونه شکست یا موفقیت در دوران تحصیل تأثیری عمیق بر نگرش مثبت یا منفی دانش آموزان از خود و توانایی هایشان بر جا می‌گذارد. از این رو، مسئله موفقیت یا عدم موفقیت در امر تحصیل از مهم‌ترین چالش‌های نظام‌های آموزشی در تمامی جوامع است. (محمدی خواه، رامین، ۲۰۲۳) در همین راستا، به گزارش روزنامه قدس (۲۰۲۲) در میان دانش آموزان ابتدایی ۴۰ درصد آنها دچار افت تحصیلی هستند؛ که این آمار ضرورت توجه به پیشرفت تحصیلی^۱ و عوامل تأثیرگذار بر آن را دو چندان می‌نماید. پیشرفت تحصیلی به توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشگاهی گفته می‌شود که به وسیله آزمونهای فراگیری استاندارد شده یا آزمونهای معلم ساخته اندازه گیری می‌شود (ابوطالبی، ۲۰۲۰). پیشرفت تحصیلی به آنچه که یک دانش آموز، معلم و یا یک مؤسسه به اهداف آموزشی خود باید دست یابد، اشاره دارد (رسولی خورشیدی سنگانی، جنگی، ۲۰۱۹) بنابراین، با توجه به اینکه میزان پیشرفت تحصیلی یکی از ملاک‌های کارایی نظام آموزشی است؛ کشف و مطالعه متغیرهای تأثیرگذار در این زمینه امری ضروری است.

یکی از عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان، امید به تحصیل است. امید به تحصیل به عنوان یکی از مفاهیم مهم در حوزه تحصیلات و پیشرفت فردی و اجتماعی، نقش بسیار مهمی در زندگی دانش آموزان به ویژه در دوره ابتدایی ایفا می‌کند (محمدی خواه، رامین، ۲۰۲۳) در واقع، نشان دهنده متوسط سال‌هایی است که یک دانش آموز می‌تواند انتظار داشته یا امیدوار است که در مقاطع مختلف تحصیلات رسمی ثبت نام کرده و آموزش ببیند و از آموزش‌های دیده شده بهره بگیرد. با این وجود مفهوم امید در عرصه تحصیلی در مطالعات آموزشی غالباً مورد بی توجهی قرار گرفته است (عالیخانی، ۲۰۲۳). در حالی که یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی، ریشه در نظریه امید دارد این نظریه بر اساس روی آورد روانشناسی مثبت نگر و به عنوان یکی از مدل‌های انگیزشی جدید برای پژوهش‌های تربیتی و آموزشی معرفی شده است. (حسین آبادی، ناستی زایی، ۲۰۲۲).

دانش آموزان پر امید نسبت به همسالان کم امید به طور معناداری رفتارهای تحصیلی سازگارانه بهتری نشان داده اند. از سوی دیگر کاهش امیدواری در برخی از دانش آموزان، تأثیرات منفی بر روی عملکرد تحصیلی، و فقدان هدف‌های شخصی و تحصیلی در میان دانش آموزان گذاشته است. (احمدی، اوضاعی و گودرزی، ۲۰۱۸) در پژوهش‌های مختلفی به بررسی امید به تحصیل و کارکردهای آن در میان دانش آموزان پرداخته شده است. نتایج پژوهش توحیدی، غلامی پور، عسکری زاده (۲۰۱۸)، خمیس^۳ (۲۰۱۳)، محمدی خواه، رامین (۲۰۲۲) و احمدی، اوضاعی و گودرزی (۲۰۱۹) نشان داد امید به تحصیل با پیشرفت تحصیلی رابطه دارد و در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سهم معناداری دارند بنابراین این ویژگی‌های غیر تحصیلی می‌تواند بر موفقیت تحصیلی در مدارس اثر مثبتی بگذارد.

یکی از عواملی که می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نیز تأثیرگذار باشد، اشتیاق به مدرسه است. اشتیاق به مدرسه سرمایه روانی دانش آموزان و تلاش مستقیم آنها برای یادگیری، کسب مهارت‌ها و تمایل به ارتقاء سطح موفقیت‌ها است که می‌تواند منجر به مشارکت مؤثر در فعالیت‌های مدرسه، شرکت در فعالیت‌های کلاسی، سازگاری با فرهنگ مدرسه و رابطه مناسب با معلمان و سایر دانش آموزان شود. (حسینمردی و همکاران، ۲۰۲۱) اشتیاق به مدرسه به عنوان یک احساس تعلق و گرایش فرد به مشارکت در فعالیت‌های کلاس و از نتایج مهم مدرسه در کنار موفقیت‌های آموزشگاهی است (سماوی، پنجارپوریان، ۲۰۱۹). اشتیاق به مدرسه به عنوان نقطه محوری اکثر نظریه‌های مربوط به افت تحصیلی بر نظریه کنترل اجتماعی^۵ استوار شده است. در نظریه کنترل اجتماعی

- 1 Academic progress
- 2 School Life Expectancy
- 3 Khamis V
- 4 School engagement
- 5 Social control theory

رفتارهای ضد اجتماعی بر اساس پیوندهای رابطه بین فرد و جامعه تبیین و بر همین اساس بی‌اشتیاقی نتیجه تضعیف رابطه فرد با نهادهای آموزشی است که این پیوندها با تعهد، باورها، دلبستگی و اشتیاق مشخص می‌شوند. (یانگ، چن، رودس، اروچی، ۲۰۱۸) این سازه میزان آگاهی دانش آموزان نسبت به مدرسه را افزایش می‌دهد، تلاش و انرژی آنها به یادگیری را تقویت می‌کند، به آنان اجازه می‌دهد تا فرایندهای مختلف یادگیری و آینده خود را بررسی کنند و باعث بهبود عملکرد و نتایج تحصیلی می‌شود (جینگ و دونگ، ۲۰۲۰).

اگر دانش آموزان اشتیاق به مدرسه نداشته باشند، احتمالاً علاقه به مطالعه را از دست می‌دهند به همین علت اشتیاق به مدرسه یکی از عوامل اصلی است که تأثیر مستقیم و غیر مستقیم بر موفقیت تحصیلی دانش آموزان دارد. اشتیاق به مدرسه بر احساسات مثبت دانش آموزان نسبت به مدرسه تأثیر می‌گذارد (قربان شیروودی و همکاران، ۲۰۲۰) تأثیرات مثبت اشتیاق به مدرسه بر درگیر کردن دانش آموزان در فعالیت‌های تحصیلی و افزایش میزان تلاش آنها (اونیل، بلانس، اسکافلی، ۲۰۱۱) و شناخت عوامل مؤثر بر آن ضرورت مطالعه این عوامل را ایجاب می‌کند.

دانش آموزان دارای اشتیاق به مدرسه عملکرد تحصیلی بهتری را از خود نشان می‌دهند که در پژوهش‌های متعددی به آن اشاره شده است. قربان شیروودی و همکاران (۲۰۲۰) احمدیان و همکاران (۲۰۲۳) مرادی و همکاران (۲۰۱۹)، هارتنی (۲۰۱۶) در پژوهش خود نشان دادند اشتیاق به مدرسه می‌تواند عاملی در بهبود وضعیت تحصیلی دانش آموزان باشد و علاوه بر این پیشرفت تحصیلی و رشد تحصیلی دانش آموزان نیز می‌تواند اشتیاق او به مدرسه را افزایش دهد. بنابراین با توجه به موارد ذکر شده می‌توان به اهمیت و نقش برجسته‌ای که این سازه در پیشرفت تحصیلی دارد توجه نمود.

علاوه بر امید تحصیلی، اشتیاق به مدرسه که فرض می‌شود به طور مستقیم در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر دارند متغیرهایی می‌تواند در این تأثیر گذاری نقش میانجی ایفا کنند. یکی از متغیرهای مطرح شده، خودپنداره تحصیلی^۱ است. خودپنداره تحصیلی به تدریج در سالهای تحصیلی ابتدایی شروع به شکل‌گیری می‌کند و به مرور زمان فرد در امر آموزش تصویری مثبت یا منفی از خود ایجاد می‌کند (اجلی، پیرزاد، ۲۰۲۱) از لحاظ نظری خودپنداره یک سیستم روانی چندبعدی، چندسطحی و پیچیده است که به ادراک فرد و ارزیابی ذهنی از عملکرد روانی، فیزیکی و اجتماعی خود و دیگران اشاره می‌کند (کوئینگفو، تائو، تائو و یانانا، ۲۰۱۷) تصور مثبت افراد راجع به خود نه تنها می‌تواند در تحصیل وی تأثیر بگذارد بلکه این تصور عاملی مثبت برای رسیدن به کمال مطلوب در امر تحصیل نیز است و برعکس، دانش آموزانی که احساس خوبی درباره توانایی خود ندارند، به ندرت در فعالیت‌های تحصیلی خود موفق هستند (فتاحی و همکاران، ۲۰۲۱) درباره رابطه خودپنداره تحصیلی و پیشرفت تحصیلی پژوهش‌های مختلفی صورت گرفته است.

بسیاری از مطالعات خودپنداره تحصیلی را پیش‌بینی کننده مهم پیشرفت تحصیلی هم به صورت مستقیم و هم به صورت واسطه‌ای در نظر می‌گیرند؛ یافته‌های پژوهش لطفی، ابراهیمی قوام (۲۰۱۵) نشان داد خودپنداشت تحصیلی به عنوان یک متغیر واسطه‌ای در رابطه بین انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی عمل می‌کند. همچنین اجلی، پیرزاد (۲۰۲۱) نشان دادند بین خودپنداره تحصیلی با انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر زنجان رابطه وجود دارد. بنابراین با توجه به پژوهش‌های انجام گرفته

1 Yang MY, Chen Z, Rhodes JLF, Orooji M

2 Jiang S, Dong L

3 Ouweneel, E., Blanc, P. & Schaufeli, W

4 Grison, A., Harte vies, M.

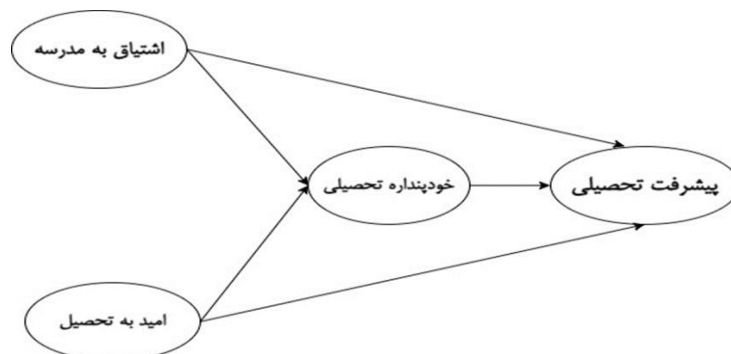
5 School Self-Concept Inventory

6 Qingfu, S., Tao, L., Tao, Y., & Yanana, S

مبنی بر نقش خودپنداره تحصیلی در پیش بینی پیشرفت تحصیلی، انتظار می‌رود متغیر میانجی پژوهش حاضر با سایر متغیرهای حوزه تحصیلی نیز در پیش بینی پیشرفت تحصیلی ارتباط داشته باشد.

یافته‌های پژوهش رهگذر، مهربابی (۲۰۲۱) نشان دادند خود پنداره تحصیلی و ابعاد آن به طور مثبت امید به تحصیل دانش آموزان را پیش بینی می‌کند. یافته‌های پژوهش کشت و رز کندازی، رضایی فرد، توماج (۲۰۲۱) نیز بیانگر اهمیت توجه به نقش امید به تحصیل و خودپنداره تحصیلی در کاهش رفتار غیرمولد تحصیلی دانش آموزان بود. کیخا و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی دیگر نشان دادند بین فرهنگ مدرسه و امید تحصیلی با نقش واسطه‌ای خودپنداره همبستگی مثبت و معنی داری وجود دارد. ابهری، محمدی (۲۰۲۱) نشان داد خودپنداره تحصیلی در رابطه بین آموزش ترغیبی و اشتیاق به مدرسه نقش میانجی ایفا می‌کند. ملکیان، پالی (۲۰۲۲) دریافتند با ارتقاء خودپنداره تحصیلی و بهبود جهت گیری هدف می‌توان پایستگی تحصیلی را افزایش داد و سبب افزایش اشتیاق به مدرسه دانش آموزان شد.

از این رو، با در نظر گرفتن نتایج حاصل از پژوهش‌های انجام شده چنین استنباط می‌گردد که بیشتر پژوهش‌ها ارتباط متغیرهای پژوهش را یا به صورت جداگانه یا دو به دو بررسی کردند و نتایج متفاوتی را گزارش نمودند و این امر ضرورت انجام پژوهش‌های بیشتری را فراهم می‌نماید. همچنین تا کنون مطالعه جامعی در زمینه مدل پژوهش حاضر در مقطع ابتدایی انجام نگرفته است. لذا با توجه به اهمیت مساله پیشرفت تحصیلی و عوامل تاثیر گذار بر آن در نظام آموزشی، انجام پژوهشی که به پیش بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه با میانجی گری خودپنداره تحصیلی در دانش آموزان پسر دوران ابتدایی پردازد، ضروری و انجام این پژوهش گامی است در جهت تحقق این ضرورت. در همین راستا سوال پژوهش این است که آیا مدل مفروض رابطه بین مولفه‌های امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه با پیشرفت تحصیلی با نقش میانجی خودپنداره تحصیلی برازش دارد؟

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر، همبستگی و از جمله پژوهش‌های کاربردی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش، شامل دانش آموزان پسر دوره ابتدایی منطقه ۵ شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. برای تعیین حجم نمونه از اصول تعیین حجم نمونه در مدل یابی معادلات ساختاری استفاده شد. درباره حجم نمونه در پژوهش‌های مربوط به روش تحقیق همبستگی از نوع مدلیابی معادلات ساختاری نظرات گوناگون وجود دارد ولی همه بر این موضوع توافق دارند که الگویابی تحلیل مسیر، شبیه تحلیل عامل از فنون آماری است که با نمونه بزرگ قابل اجرا است (تاباکنیک و فیدل^۱، ۲۰۰۱) بومسما^۲ (۱۹۸۳) به نقل از تاباکنیک و فیدل (۲۰۰۱) حداقل حجم ۲۰۰ نفر را برای برازش مدل کافی دانسته است. بر اساس ملاک‌های ورود و با در نظر گرفتن احتمال ریزش

1 Tabachnick, BG & Fidell, LS

2 Boomsma, A

۲۴۲ نفر دانش آموز پسر دوره ابتدایی با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. در نهایت دو نفر به دلیل عدم تکمیل پرسشنامه‌ها حذف شدند و داده‌های مربوط به ۲۴۰ نفر وارد مرحله تحلیل شد. معیارهای ورود انتخاب نمونه برای پژوهش عبارت بودند از: تمایل جهت شرکت در پژوهش، زندگی همراه والدین، عدم تجدید در نیمسال قبل معیارهای خروج عبارتند از: عدم تمایل جهت شرکت در پژوهش و تجدید در نیمسال قبل. جمع آوری داده‌ها براساس پرسشنامه‌های امید به تحصیل خرمایی و کمری (۱۳۹۶)، اشتیاق به مدرسه وانگ، ویلت و اکلز^۱ (۲۰۱۱)، خودپنداره تحصیلی سین چن^۲ (۲۰۰۴) و معدل کل نیمسال قبل دانش آموزان به عنوان شاخص سنجش پیشرفت تحصیلی صورت گرفت.

ابزارهای پژوهش

۱. **پرسشنامه امید به تحصیل^۳ (SLE)**. پرسشنامه امید به تحصیلی در سال ۱۳۹۶ توسط خرمایی و کمری ساخته شد. پرسشنامه دارای ۲۷ سوال و ۴ خرده‌مقیاس: امید به کسب فرصت‌ها، امید به کسب مهارت‌های زندگی، امید به سودمندی مدرسه و امید به کسب شایستگی است. نمره‌گذاری پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کامل موافق (۵) تا کامل مخالف (۱) است. خرمایی و کمری (۱۳۹۶) به منظور بررسی خصوصیات روانسنجی پرسشنامه را بر روی ۲۴۱ دانش آموز دختر و پسر دبیرستانی در شهر شیراز اجرا کرده‌اند و برای بررسی روایی ملاکی از پرسشنامه سرسختی روانشناختی و صبر کودکان و نوجوانان استفاده شده است. همچنین خرمایی و کمری (۱۳۹۶) با استفاده از روش تحلیل عاملی، ساختار عاملی این ابزار را استخراج کردند. همچنین با محاسبه همبستگی مقیاس امید با ابزارهای نزدیک به آن، روایی همزمان آن احراز شد. با روش آلفای کرونباخ پایایی کل پرسشنامه را ۰/۹۴ گزارش کردند. در پژوهش حاضر روایی پرسشنامه با استفاده از نظر اساتید تایید شد و پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد.

۲. **پرسشنامه اشتیاق به مدرسه^۴**. پرسشنامه اشتیاق به مدرسه فرم توسعه یافته مقیاس اشتیاق به مدرسه فردریکر، بلومفلد، پریس^۵ (۲۰۰۴) می‌باشد که توسط وانگ، ویلت و اکلز (۲۰۱۱) طراحی شده و سه جنبه رفتاری، هیجانی^۷ و شناختی^۸ را در بر می‌گیرد. اشتیاق رفتاری در دو خرده‌مقیاس توجه و تمکین، اشتیاق هیجانی در دو خرده‌مقیاس تعلق به مدرسه و ارزش گذاشتن به آموزش مدرسه‌ای و اشتیاق شناختی نیز به وسیله دو خرده‌مقیاس خودتنظیمی و کاربرد راهبرد شناختی است. این پرسشنامه دارای ۲۳ سوال است. نمره‌گذاری آن بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از تقریباً هرگز (۱) تا تقریباً همیشه (۵) است. در نسخه اصلی این مقیاس، روایی سازه مقیاس به روش تحلیل عاملی تأییدی مورد تأیید قرار گرفته و پایایی آن به شیوه آلفای کرونباخ برای مولفه‌های مقیاس بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۸ گزارش شده است. پرسشنامه در ایران توسط زاهدبابلان، کریمی یوسفی، و معینی کیا (۱۳۹۲) اعتبار یابی شده که با روش آلفای کرونباخ پایایی کل پرسشنامه را ۰/۷۴ گزارش کردند همچنین روایی محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه را مناسب ارزیابی نمودند. در پژوهش حاضر روایی پرسشنامه با استفاده از نظر اساتید متخصص تایید شد و پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ محاسبه شد.

1 Wang, M., Willett, J. & Eccles, J. S

2Hsin Chen,,Y

3 School Life Expectancy Questionnaire

4 School engagement questionnaire

5 Fredricks., J., Blumenfeld, P. & Paris, A.

6 Behavioral engagement

7 Emotional engagement

8 Cognitive engagement

۳. پرسشنامه خودپنداره تحصیلی^۱. پرسشنامه توسط سین چن در سال (۲۰۰۴) پس از اجرا روی ۱۶۱۲ دانش آموز تایوانی دوره دبستان ساخته شد. تمرکز این پرسشنامه بر سنجش خودپنداره دانش آموزان دوره ابتدایی و راهنمایی است. پرسشنامه دارای ۱۵ سوال و سه خرده مقیاس: خودپنداره عمومی (دیدگاه کلی فرد درباره خود)، خودپنداره آموزشی (دیدگاه فرد درباره توانایی‌های خود در تحصیل) و خودپنداره غیر آموزشی (دیدگاه فرد درباره توانایی‌هایش در زمینه مسائل غیر آموزشی) است. نمره گذاری پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۴ درجه ای از کامل موافق (۴) تا کامل مخالف (۱) است. در نسخه اصلی این مقیاس، روایی سازه مقیاس به روش تحلیل عاملی تأییدی مورد تأیید قرار گرفته و پایایی آن به شیوه آلفای کرونباخ بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۶ گزارش شده است. پایایی این ابزار با روش آلفای کرونباخ توسط افشاری زاده، کارشکی و ناصریان (۱۳۹۲) در ایران برابر با ۰/۷۸ برآورد گردیده است و یکی از سوالات به دلیل بار عاملی ضعیف از پرسشنامه حذف شده و تعداد سوالات به ۱۴ سوال کاهش یافته است. همچنین روایی پرسشنامه را مناسب ارزیابی نمودند. در این پژوهش برای بررسی روایی از نظر اساتید متخصص استفاده شد. مقدار پایایی در پژوهش حاضر نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۷ محاسبه شد.

شیوه اجرا. در مطالعه حاضر شیوه اجرای پژوهش بدین صورت بود که ابتدا با مسئول مربوطه اداره آموزش و پرورش منطقه ۵ مذاکره شده و پس از جلب موافقت آنها و دریافت مجوز و لیست مدارس و امضای قرارداد اخلاقی توسط پژوهشگر، برای انتخاب اعضای گروه نمونه، از بین مدارس منطقه ۵، تعدادی مدرسه ابتدایی پسرانه سپس از هر مدرسه تعدادی کلاس اقدام شد. از بین این دانش آموزان آن افرادی که نمرات لازم در ابزارهای ارزیابی و سایر ملاک‌های ورود و خروج مطالعه را برآورده نمودند برای شرکت در مطالعه انتخاب شدند. بعد از هماهنگی لازم با مدیر و کادر اجرایی مدرسه برای دانش آموزان کلاس‌های منتخب، اهمیت و ضرورت و نکات اخلاقی پژوهش بیان و از آنها خواسته شد تا به پرسشنامه‌های پژوهش کامل پاسخ دهند و هیچ گویه ای را بی پاسخ نگذارند. همچنین به دانش آموزان در مورد محرمانه ماندن اطلاعات توضیحات لازم ارائه و اعتماد آنان جهت شرکت در پژوهش جلب شد. در نهایت پس از جمع آوری داده‌ها، جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش حاضر از نرم افزار ۲۴یموس^۲ و الگویابی تحلیل مسیر استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت شناختی نشان داد وضعیت تحصیلات پدر از ۲۴۰ شرکت کننده ۷۸ نفر (۳۳ درصد) دیپلم، ۱۰۴ نفر (۴۳ درصد) لیسانس و ۵۸ نفر (۲۴ درصد) فوق لیسانس بودند. در مورد وضعیت تحصیلات مادر از ۲۴۰ شرکت کننده ۸۴ نفر (۳۵ درصد) دیپلم، ۱۱۷ نفر (۴۹ درصد) لیسانس و ۳۹ نفر (۱۶ درصد) فوق لیسانس بودند. همچنین، یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش (پیشرفت تحصیلی، امید به تحصیل، اشتیاق به مدرسه و خودپنداره تحصیلی) با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی شامل فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد، کجی و کشیدگی نمرات در جدول ۱ درج شده است.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	کمینه	بیشینه	کجی	کشیدگی
اشتیاق به مدرسه	۶۲/۵۷	۱۱/۹۲	۲۷	۱۰۸	-۱/۰۵	۲/۱۱
خودپنداره تحصیلی	۳۷/۰۴	۸/۲۹	۱۰	۵۲	-۰/۱۴	-۱/۷۳
امید به تحصیل	۳۱/۳۷	۶/۷۵	۱۲	۴۵	-۲/۹۰	-۲/۴۴
پیشرفت تحصیلی	۱۷/۳۲	۲/۳۰	۱۱	۲۰	۱/۴۹	-۲/۲۳

1 School Self-Concept Inventory Questionnaire
2 Amos

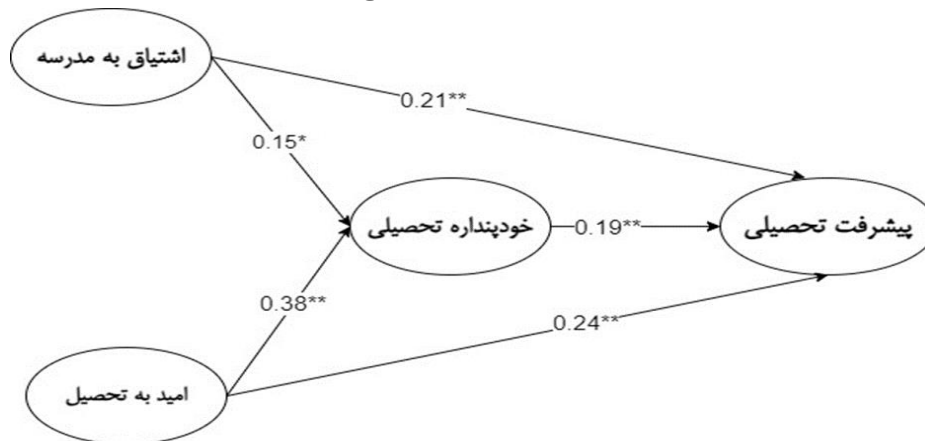
در جدول (۱) شاخص‌های کجی و کشیدگی نشان می‌دهند که توزیع هیچ‌یک از متغیرها خارج از حالت نرمال نیست. برای بررسی نرمال بودن، از ضریب کجی و ضریب کشیدگی استفاده شد. قدرمطلق ضریب کجی بزرگ‌تر از ۳ و قدرمطلق ضریب کشیدگی بزرگ‌تر از ± 10 نشان دهنده تخطی از نرمال بودن داده‌ها است. نتایج ضریب کجی و ضریب کشیدگی طبق جدول ۱ نشان داد که با توجه به معیار نرمال بودن، متغیرهای پژوهش همگی دارای قدرمطلق ضریب کجی کوچک‌تر از ۳ و ضریب کشیدگی کوچک‌تر از ۱۰ هستند و تخطی از نرمال بودن داده‌ها صورت نگرفته است.

با توجه به اینکه زیربنای تحلیل معادلات ساختاری مبتنی بر ماتریس همبستگی نمونه است، از این رو برای بررسی رابطه بین متغیرهای پژوهش از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل ارائه شده است

جدول ۲: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴
۱. اشتیاق به مدرسه	۱			
۲. خودپنداره تحصیلی	۰/۲۸**	۱		
۳. امید به تحصیل	۰/۲۴**	۰/۱۹**	۱	
۴. پیشرفت تحصیلی	۰/۳۶*	۰/۲۳**	۰/۲۸**	۱

در جدول (۲) همانطور که نتایج مندرج نشان می‌دهد، ضریب همبستگی بین پیشرفت تحصیلی با اشتیاق به مدرسه ($0/36^{**}$)، خودپنداره تحصیلی ($0/23^{**}$) و امید به تحصیل ($0/28^{**}$) در سطح حداقل $0/01$ معنادار است. برای بررسی میزان پیش‌بینی پذیری متغیر ملاک از روی متغیرهای پیشین از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد. قبل از انجام مدل‌سازی معادلات ساختاری، پیش فرض‌های آن مورد بررسی قرار گرفت. از روش بیشینه درست‌نمایی با اطلاعات کامل با استفاده حداکثری از تمام داده‌های موجود برای مدیریت داده‌های گمشده استفاده شد. در مورد هم خطی چندگانه^۱، با توجه به اینکه ضرایب همبستگی بین متغیرها کمتر از $0/85$ هستند، این پیش فرض نیز محقق شده است. در شکل زیر نتایج مربوط به این تحلیل ارائه شده است:

شکل ۲: ضرایب استاندارد مدل رابطه بین پیشرفت تحصیلی با اشتیاق به مدرسه و امید به تحصیل با نقش میانجی خودپنداره تحصیلی در شکل (۲) ضرایب مسیر استاندارد شده و خطاهای هر نشانگر در مدل مفهومی پژوهش در دانش آموزان پسر قابل مشاهده است. برای مدلیابی معادلات ساختاری، روش حداکثر درست‌نمایی برای مدل اندازه‌گیری به کار برده شد. به این منظور متغیر به این منظور متغیر اشتیاق به مدرسه و امید به تحصیل به عنوان متغیر برون‌زا^۲ و متغیرهای خودپنداره تحصیلی و پیشرفت تحصیلی به عنوان متغیرهای درون‌زا^۳ در نظر گرفته شدند.

1 Multicollinearity
2 Exogenous variable
3 Endogenous variables

جدول ۳: شاخص‌های برازش مدل اندازه گیری

شاخص‌های برازندگی	مدل اندازه گیری	میزان کفایت برازش
مجذور کای ^۱	۱۹/۷۷	-
درجه آزادی مدل	۹	-
χ^2/df^2	۲/۱۹	کمتر از ۳
GFI ³	۰/۹۱	۰/۹۰ >
AGFI ⁴	۰/۹۸	۰/۹۰ >
CFI ⁵	۰/۹۴	۰/۹۰ >
NFI ⁶	۰/۹۲	۰/۹۰ >
CFI ⁷	۰/۹۳	۰/۹۰ >
RMSEA ⁸	۰/۰۰۹	۰/۰۸ <

نتایج جدول (۳) نشان دهنده این است که شاخص‌های برازش مدل در محدوده مناسب قرار دارند که این بیانگر برازش مناسب مدل پژوهش بر داده‌ها است.

جدول ۴: نتایج ضرایب اثرهای مستقیم و غیر مستقیم و کل متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

ضرایب اثر مستقیم و غیر مستقیم و کل	ضرایب استاندارد	خطا (SE)	آماره t
اثر مستقیم امید به تحصیل بر پیشرفت تحصیلی	۰/۲۴**	۰/۰۳	۶/۲۷
اثر مستقیم اشتیاق به مدرسه بر پیشرفت تحصیلی	۰/۱۵	۰/۰۴	۳/۸۷
اثر مستقیم خودپنداره تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی	۰/۱۹**	۰/۰۸	۴/۳۱
اثر مستقیم امید به تحصیل بر خودپنداره تحصیلی	۰/۳۸**	۰/۰۹	۷/۴۵
اثر مستقیم اشتیاق به مدرسه بر خودپنداره تحصیلی	۰/۲۱**	۰/۱۱	۵/۰۲
اثر غیر مستقیم امید به تحصیل از طریق خودپنداره تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی	۰/۱۲*	-	۳/۰۹
ضریب اثر کل امید به تحصیل بر پیشرفت تحصیلی	۰/۱۷*	-	۴/۱۱
اثر غیر مستقیم اشتیاق به مدرسه از طریق خودپنداره تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی	۰/۰۹*	-	۲/۷۲
ضریب اثر کل اشتیاق به مدرسه بر پیشرفت تحصیلی	۰/۱۳*	-	۳/۳۲

جدول (۴) نشان داد که ضریب مسیر مستقیم امید به تحصیل ($\beta=0/24$, $P \leq 0/01$) در سطح $0/01$ و اشتیاق به مدرسه ($P \leq 0/05$)، $\beta=0/15$ در سطح $0/05$ به پیشرفت تحصیلی معنادار است. همچنین ضریب مسیر غیرمستقیم امید به تحصیل ($\beta=0/12$, $P \leq 0/05$) و اشتیاق به مدرسه ($\beta=0/09$, $P \leq 0/05$) به پیشرفت تحصیلی در سطح $0/05$ معنادار است. ضریب مسیر کل بین امید به تحصیل و پیشرفت تحصیلی ($\beta=0/17$, $P \leq 0/05$) و همچنین ضریب مسیر کل بین اشتیاق به مدرسه و پیشرفت تحصیلی ($\beta=0/13$, $P \leq 0/05$) در سطح $0/05$ معنادار است. ضریب مسیر مستقیم امید به تحصیل بر خودپنداره تحصیلی ($\beta=0/38$, $P \leq 0/01$) و ضریب مسیر مستقیم اشتیاق به مدرسه بر خودپنداره تحصیلی ($\beta=0/21$, $P \leq 0/01$) در سطح $0/01$ معنادار است. امید به تحصیل و اشتیاق به

- 1 Chi-square
- 2 Normed chi-square
- 3 Goodness Fit Index
- 4 Adjusted Goodness Fit Index
- 5 Comparative Fit Index
- 6 Normed fit index
- 7 Comparative fit index
- 8 Root Mean Square Error of Approximation

مدرسه به صورت مستقیم و غیرمستقیم و از طریق خودپنداره تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی در سطح ۰/۰۵ تاثیر معنادار دارند. ضریب اثر کل امید به تحصیل بر پیشرفت تحصیلی برابر با ۰/۲۵ و ضریب اثر کل مسیر اشتیاق به مدرسه به پیشرفت تحصیلی برابر با ۰/۱۹ بود. بنابراین به بیان دیگر امید به تحصیل و خودپنداره تحصیلی ۲۵ درصد متغیر پیشرفت تحصیلی و اشتیاق به مدرسه و خودپنداره تحصیلی ۱۹ درصد از واریانس متغیر پیشرفت تحصیلی را تبیین می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر، با هدف ارائه مدل ساختاری برای پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه با واسطه‌گری خودپنداره تحصیلی در دانش‌آموزان پسر دوره ابتدایی شهر تهران انجام گرفت. مدل پژوهش حاضر، روابط میان این متغیرها را در کنار یکدیگر و متغیر خودپنداره تحصیلی را به عنوان متغیر میانجی و در قالب یک مدل در این حیطه مورد آزمون قرار داده است که تا کنون مدل جامعی در این زمینه انجام نگرفته است. بر اساس نتایج به دست آمده همه ضرایب مسیر مستقیم و کل، به پیشرفت تحصیلی و خودپنداره تحصیلی معنادار هستند. در مجموع نتایج یافته‌ها نشان داد الگوی پیشنهادی برازش خوبی بر داده‌ها دارد. به عبارت دیگر نتیجه به دست آمده حاکی از این است که پیشرفت تحصیلی در بین دانش‌آموزان دوره ابتدایی را می‌توان بر مبنای مجموعه‌ای از متغیرها شامل امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه با میانجی‌گری متغیر خودپنداره تحصیلی توصیف کرد. با توجه به یافته‌های پژوهش، امید به تحصیل بر خودپنداره تحصیلی و پیشرفت تحصیلی اثر مستقیم و معناداری دارد. این یافته در زمینه تاثیر امید به تحصیل بر خودپنداره تحصیلی با یافته‌های پژوهش رهگذر، مهربانی (۲۰۲۱)، کشت و رز کندازی، رضایی فرد، توماج (۲۰۲۱) کیخاو همکاران (۲۰۲۱) و در زمینه تاثیر امید به تحصیل بر پیشرفت تحصیلی با یافته‌های پژوهش توحیدی، غلامی پور، عسکری زاده (۲۰۱۸)، خمیس (۲۰۱۳)، محمدی خواه، رامین (۲۰۲۳)، احمدی، اوضاعی و گودرزی، (۲۰۱۹) همسو و هماهنگ است. در تبیین می‌توان چنین استدلال کرد دانش‌آموزان امیدوار انگیزش لازم برای دست یافتن به اهداف و مقاصد مطلوب را دارند، از زندگی خود رضایت داشته و در سایه این رضایت مندی ارزیابی مثبتی از جنبه‌های مختلف زندگی خود می‌کنند. در نتیجه دارای عزت نفس و خودباوری بیشتری هستند که همه این موارد می‌تواند برای نیل به موفقیت تحصیلی ارزشمند و مهم باشد چنین ویژگی‌هایی به افرادی که پیشرفت تحصیلی بالایی دارند نسبت داده شده است. درعین حال، این افراد دستاوردهای بیشتری دارند و سطح سلامت بهتری را تجربه می‌کنند همچنین دانش‌آموزان دارای سطوح امید بالاتر از انگیزش زیادی برای پیشرفت برخوردار بوده و در طول تحصیل علاوه بر افزایش معلومات خویش مسائل موجود در راه تحصیل را چالشی در نظر می‌گیرند که قابل حل است.

از سوی دیگر فرد دارای خودپنداره تحصیلی سطح بالا، تصور و دیدگاه مثبتی در باره خود و توانایی‌های خود در انجام تکالیف درسی و وظایف مدرسه می‌بیند و با اعتماد به نفس بالا و تلاش بسیار از تمام توان و استعداد خود استفاده نموده و موفق‌تر عمل می‌کند. این موفقیت‌ها به مرور جمع شده و در نهایت دانش‌آموز را به موفقیت‌های بزرگ‌تر می‌رساند. در واقع خودپنداره تحصیلی می‌تواند به عنوان یکی از عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و همچنین یک عامل افزاینده امید به تحصیل عمل کند. نتیجه دیگر از یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود اشتیاق به مدرسه بر خود پنداره تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اثر مستقیم و معناداری دارد. نتایج پژوهش‌های ابهری، محمدی (۲۰۲۱)، ملکیان، پالی (۲۰۲۲) دز زمینه ارتباط معناداری اشتیاق به مدرسه با خودپنداره تحصیلی و یافته‌های پژوهش (ابوطالبی، ۲۰۲۰)، قربان شیرودی و همکاران (۲۰۲۰)، احمدیان و همکاران (۲۰۲۳)، مرادی و همکاران (۲۰۱۹)، گریسون، هارتی (۲۰۱۶) در زمینه رابطه بین اشتیاق به مدرسه با پیشرفت تحصیلی با نتایج یافته‌های پژوهش حاضر همسو بود.

خودپنداره تحصیلی می‌تواند با تأثیر بر هر کدام از مولفه‌های اشتیاق به مدرسه سبب افزایش تأثیر این متغیر بر پیشرفت تحصیلی شود. دوره ابتدایی یکی از دوره‌های بسیار مهم در دوران تحصیلی دانش آموزان به حساب می‌آید، زیرا در شرایطی از زندگی آموزشی قرار دارند که پایه‌های ترقی و رشد در مراحل بعدی را پایه ریزی می‌نمایند. بنابراین توجه به اشتیاق به مدرسه در امور تحصیلی می‌تواند تأثیر روانی مناسبی بر عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان داشته باشد.

یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود خودپنداره تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان اثر مستقیم و معناداری دارد نتایج پژوهش لطفی، ابراهیمی قوام (۲۰۱۵)، اجلی، پیرزاد (۲۰۲۱) با نتایج یافته‌های پژوهش حاضر، همسو بود به عبارت دیگر خودپنداره تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی تأثیر دارد. تجربه موفقیت باعث ایجاد خودپنداره مثبت در دانش آموزان می‌شود و شکست‌های پی در پی این تصور را در وی ایجاد می‌کند که بی ارزش تر، ناتوان تر و بی کفایت تر از همکلاسی های خود است که این امر باعث ایجاد خودپنداره منفی در دانش آموز می‌شود بر این اساس زمانی که دانش آموز در یک تکلیف یادگیری موفقیت‌های پی در پی به دست می‌آورد یک خودپنداره مثبت را شکل می‌دهد که به احساس شایستگی در او منتهی می‌شود.

دیگر یافته‌ها نشان داد امید به تحصیل و اشتیاق به مدرسه با واسطه خودپنداره تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان اثر غیر مستقیم و معنادار دارد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که اثر متغیرهای مرتبط با حوزه تحصیلی بر پیشرفت و موفقیت تحصیلی با واسطه بازنمایی‌های ذهنی فرد از توانایی‌های تحصیلی خود، احساس خود ارزشمندی و تصورات مثبت و منفی، مقابله با چالش‌ها و موانع تحصیلی و اشتیاق به امور تحصیلی انجام می‌گیرد و از آنجایی که خودپنداره تحصیلی دارای چنین ویژگی‌های انگیزشی و رفتاری است لذا می‌تواند میانجی مناسبی باشد و موجب بالا رفتن پیشرفت تحصیلی دانش آموزان گردد.

این پژوهش نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی است. از محدودیت‌های پژوهش حاضر این است که این مطالعه بر پایه نمونه دانش آموزان پسر دوره ابتدایی یک منطقه از شهر تهران صورت گرفته است که قابلیت تعمیم دهی نتایج را محدود می‌کند. انجام پژوهش در مقاطع دیگر و بر روی هر دو جنس نیز می‌تواند گامی در جهت حل این موضوع باشد. یکی از پیشنهادات پژوهشی این است که مشاوران روی سازه‌های روان شناسی مثبت در مدرسه مانند امید و خوش بینی تاکید بیشتری داشته باشند. همچنین مسئولین مدارس و همچنین والدین به عوامل زمینه ساز امید به تحصیل در دانش آموزان توجه کرده و در جهت افزایش میزان اشتیاق دانش آموزان به تحصیل گام‌های موثری بردارند. با توجه به مدل ارائه شده در پژوهش حاضر کار در گروه‌های کوچک توسط معلمان به صورت کاربردی پیشنهاد می‌شود، مشارکت دانش آموزان در فرایند تصمیم‌گیری در مدرسه باعث افزایش اشتیاق به مدرسه و امید تحصیلی و خود پنداره تحصیلی در دانش آموزان می‌شود.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: جهت ملاحظات اخلاقی و حفظ هویت آزمودنی‌ها اطلاعات افراد به صورت کد ثبت شده است و کلیه اطلاعات آنها محرمانه است.

حامی مالی: این مطالعه بدون حمایت مالی هیچ مؤسسه و سازمانی انجام شده است.

نقش هر یک از نویسندگان: سهم تمام نویسندگان در انجام پژوهش برابر است.

تضاد منافع: در ارائه نتایج این پژوهش، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود نداشته است.

تشکر و قدردانی: نویسندگان مقاله حاضر بر خود لازم می‌دانند از تمامی کادر مدرسه به ویژه دانش آموزان شرکت کننده در پژوهش که زمینه انجام پژوهش را فراهم آوردند، تشکر و قدردانی نمایند.

References

- A bhri, Se rgol; Moh ammadi, Rozgar. (2021). The mediating role of academic self-concept in relation to motivational education and school enthusiasm of sixth grade elementary students. Educational Journal, 68, 61-82.

- Abutalebi, Hamid. (2019). The effect of academic enthusiasm and academic seriousness on the academic progress of elementary school girl students in the 7th district of Karaj. *Education Management and Perspectives*, 2(6), 134-121.
- Afsharizadeh, Seyyed Ehsan; Karsheki, Hossein; Naserian, Hamid. (2012). Investigating the psychometric characteristics of the academic self-concept questionnaire of primary school students in Tehran. *Psychological methods and models*, 3(11), 53-66.
- Ahmadi, Gholam Ali; Ozaee, Nasreen; Gooderzi, Mandana (2019). The role of self-regulated learning strategies, academic involvement and hope for education in predicting students' academic progress. *Education strategies in medical sciences*, 12(5), 28-20.
- Ahmadiyan, Hadith; Jahani, Mohammad; Haidari Zahirvand, Islam; Javadi, Mohammad Javad. (2023). Prediction of academic progress based on enthusiasm for school in students, 16th National Scientific Research Conference on Psychology and Educational Sciences, Shirvan.
- Alikhani, Akram (1402). The role of academic hope in individual and group empowerment of elementary school students, in the collection of articles of the third international conference on health, educational sciences and psychology, December, Tehran.
- Ejali, Leila; Pirzad, Shahin. (2021). Investigating the relationship between academic self-concept and academic achievement motivation of elementary school students in Zanzan city, the second national school conference.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: potential of the Concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74 (1), 59-109.
- Grisson, A., Harte vies, M. (2016). A correlation control stops and selfregulatory with advance academic. *Journal Psychology Education Science*, 31(2),175-98.
- Gurban Shiroudi, Shahreh; Zarbakhsh Bahri, Mohammad Reza; Hosseinmardi, Ali Asghar; Tizdast, Tahir. (2019). Developing a structural model for predicting academic progress based on academic enthusiasm, enthusiasm for school and students' sense of belonging to school with the mediation of academic progress motivation. *Islamic lifestyle based on health*, 4(5), 136-129
- Hisen Chen, Y. H., Thompson, M. S. (2004). Confirmatory Factor analysis of school self-concept Inventory. Collected in the database of education Resources information center.
- Hossein Abadi, Jafar; Nasti Zaei, Nasser (2022). The effectiveness of teaching interpersonal communication skills on students' hope for education and sense of belonging. *Educational Psychology Studies*, 19(47), 52-33.
- Hossein Mardi, Ali Asghar; Gurban Shiroudi, Shahreh; Zarbakhsh Bahri, Mohammad Reza; Tizdast, Tahir. (2021). The relationship between academic enthusiasm, enthusiasm for school and sense of belonging to school with academic achievement through academic achievement motivation in male students. *Sociology of Education*, 14(2), 178-188.
- Jiang S, Dong L. (2020). The effects of teacher discrimination on depression among migrant adolescents: Mediated by school engagement and moderated by poverty status. *Journal of Affective Disorders*, 275: 260-267.
- Keshtvarzi, kendazi, Ehsan; Rezai Fard, Akbar; Tomaj, Abdul Jalal (2021). The mediating role of academic self-concept in the relationship between educational expectations and academic unproductive behavior. *Psychology*, 99(3), 490-510.
- Khamis, V. (2013). The mediating effects of child strengths and hops on academic achievement for Palestinian children exposed to armed conflict. *Journal of school Educational Psychology*, 1(2), 112-121.
- Khormai, Farhad; Kemari, Saman (2016). Constructing and examining the psychometric properties of the hope for education scale. *Cognitive strategies in learning*, 5(8), 16-37.
- Kikha, Alireza; Bagherifar, Ali; Karimi, Yacoub; Ebrahimi Shahroudi, Zahra (2021). The structural relationship between school culture and academic hope through the mediation of academic self-concept in secondary school students of Zahedan District 1. *Studies in psychology and educational sciences (Nagareh Institute of Higher Education)*, 33, 190-183.
- Lotfi Azimi, Afsana, Soghari Ebrahimi Qawam (2014). Motivational styles and academic progress: the mediating role of academic self-concept. *Evolutionary Psychology*, 11(43), 258-247.

- Melkian, Narjes; Pali, Samira. (2021). The relationship between goal orientation and academic self-concept with enthusiasm for school with the mediating role of students' academic persistence. *Education Management and Perspective Quarterly*, 4(1), 53-71.
- Mohammadi Khah, Abbas Ali; Ramin, Fatima (2022). Prediction of academic progress based on hope for education and responsibility in twelfth grade male students of District 1 of Shiraz city (in the academic year of 1401-142). *Applied Studies in Social Sciences and Sociology*, 6(1), 67-74.
- Moradi, Khadija; Asadzadeh, Hassan; Kerami, Abolfazl; Najafi, Mahmoud. (2018). Modeling academic progress based on academic emotions and academic enthusiasm: the mediating role of positive adolescent development. *Educational Psychology*, 15(51), 147-173.
- Ouweneel, E., Le Blanc, P.M. & Schaufeli, W.B. (2011). Flourishing students: A longitudinal study on positive emotions, personal resources, and study engagement. *The Journal of Positive Psychology: Dedicated to furthering research and promoting good practice*, 6 (2), 142-153
- T abachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2007). *Multiple factors analysis*. Chicago: University of Chicago Press.
- Qingfu, S., Tao, L., Tao, Y., & Yanana, S. (2017). The research on the relationship between the self-concept and the personality traits. *Journal of Sport Psychology*. 26(3), 141-146
- Qods online. (2021). Students suffering from academic failure. News code 802397. www.qudsonline.ir
- Rahgozar, Hassan; Mehrabi, Mina (2021). The relationship between academic self-regulation and academic self-concept with the hope to study of female students of the first secondary level of district one of Shiraz. *Psychological studies and educational sciences (Iran Modern Education Development Center)*, 7(2), 400-414.
- Rasouli, Sohri, Fatemeh, Sangani, Alireza, Jangi, Priya (2018). The relationship between academic procrastination and locus of control with the academic achievement of nursing students: the mediating role of achievement motivation. *Nursing, Midwifery and Paramedicine*. Volume 5, Number 2, pp. 57-67.
- Samavi, Abdul Wahab, Najarpourian, Samaneh (2018). Causal relationship between intrinsic motivation, academic participation and academic self-regulation with academic performance with the mediation of self-directed learning in high school students of Bandar Abbas city, *Two Quarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 7(12), 47-68.
- Tahidi, Afsana, Gholamipour, Mozghan, Askarizadeh, Qasim (2017). Academic hope with academic progress and academic motivation with the mediating role of academic optimism of married female students. *Education in Law Enforcement Sciences*, No. 21, Volume 6, pp. 71-85.
- Wang, M. T. & Holcombe, R. . (2010). Adolescents' perceptions of classroom environment, school engagement, and academic achievement. *American Educational Research Journal*, 47, 633-662.
- Wang, M. T., Willett, J. B., & Eccles, J. S. (2011). The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity. *Journal of School Psychology*, 49, 465-480.
- Yang MY, Chen Z, Rhodes JLF, Orooji M. (2018). A longitudinal study on risk factors of grade retention among elementary school students using a multilevel analysis: Focusing on material hardship and lack of school engagement. *Children and Youth Services Review*, 88: 25-32.
- Zahid Bablan, Adel; Karimianpour, Ghafar; Dashti, Idris (2016). The role of quality of life at school and academic self-concept in academic enthusiasm in fifth and sixth grade students of Salas Babajani city. *New Educational Approaches*, 12(2), 75-91.

***